

YARGITAY

7. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2014/3359
Karar No.	2014/10477
Tarihi:	12.05.2014

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK. /32

2004 S.İİK/193-194

• ***İŞVERENİN İFLASI DURUMUNDA İŞÇİNİN AÇMIŞ OLDUĞU DAVAYA DEVAM EDİLECEĞİ***

ÖZETİ İflasın açılması ile müflisin taraf olduğu hukuk davalarının ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonrasına kadar duracağı genel kural ise de, yine bu hükmün müstacel haller, tazminatsız ceza davaları, şeref ve haysiyete tecavüzden ve cismani zararlardan doğan tazminat davaları ile evlenme, ahvali şahsiye veya nafaka davalarının uygulanamayacağı kabul edilmiştir. 2004 sayılı Kanun'un 194. maddesinde ayrı tutulan "Müstacel haller" den maksat, acele görülmesi gereken ve durduğu takdirde verilecek hükmün faydasız kalacağı gerçeğidir. Bu davalarda hakim takdir hakkını kullanarak müstaceliyet kararı vermek suretiyle yargılamaya devam eder. İşçinin alacaklı olduğu iş hukukuna ilişkin bir dava, işçinin sosyal durumu itibarıyla 2004 sayılı Kanun'un 194. maddenin gayesine uygun görülerek acele işlerden sayılmalı ve ikinci alacaklılar toplantısı beklenmeksizin yargılamaya devam edilmelidir. Bunun yanında kanunun lafzına göre davacıların müflise karşı davaya devam edeceği izlenimi hasıl olmakta ise de masaya dahil mal ve haklar bakımından müflisin yetkisiz kalması keyfiyeti, kendisinin, müstacel de olsa bu davalara taraf olmaya devam etmesine manidir. Bu durum karşısında birinci alacaklılar toplantısı yapılmış ve iflas idaresi teşekkül etmişse, müstacel davalar ikinci alacaklılar toplantısı beklenmeden iflas idaresine karşı; birinci alacaklılar toplantısı henüz yapılmamış ve işin müstaceliyeti icabı iflas idaresinin seçimini dahi beklemeye durum müsait değilse, bu takdirde iflas idaresi müflisin yerini alarak davaya iflasın açılmasından önce davanın görüldüğü iş mahkemesinde devam olunur. Böylece işçinin alacağının tahsili amacıyla iş mahkemesinde açılan davadan sonra işverenin iflasına karar verilmesi mahkemenin görevini etkilemez ise de, işveren müflisin yerine geçecek olanı etkiler.

Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen hükmün, Yargıtay'ca incelenmesi davalılar tarafından istenilmekle, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşılmakla, dosya incelendi, gereği görüldü:

Davacı vekili, davacının 26.03.2002-09.06.2010 tarihleri arasında davalı şirkete ait işyerinde sevkiyat sorumlusu, aşçı yardımcısı olarak kesintisiz ve sürekli çalıştığını, fazla çalışma yaptırıldığını, yıllık izin kullandırılmadığını, resmi tatil ve dini bayramlarda çalıştırıldığını, ihbar ve kıdem tazminatı ödenmeksizin işten çıkartıldığını, ücretinin ödenmediğini, işçilik alacaklarının tahsili için Mersin 1.İcra Müdürlüğünün 2010/11986 sayılı takip dosyası ile icra takibi başlattıklarını, haksız ve kötü niyetle itiraz edildiğinden takibin durduğunu öne sürerek, Mersin 1.İcra Müdürlüğünün 2010/11986 sayılı takip dosyasında icra takibine yapılan itirazın iptali ile takibin devamına, %40'dan az olmamak üzere icra inkar tazminatına hükmedilmesini talep etmiştir.

Mersin 2. İş Mahkemesinin 2012/125 Esas sayılı dosyasında aynı davacı bu kez Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumunu hasım göstererek Mersin 1.İcra Müdürlüğünün takip sayılı dosyasında itirazın iptali ve takibin devamını talep etmiştir.

Davalı kurum vekili, aynı alacak için iki kez icra takibi yapıldığını, kuruma husumet yöneltilemeyeceğini, açılan davanın yerinde olmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini, davalı şirket vekili, davacı şirket hakkında Mersin 1.Asliye Ticaret Mahkemesinin 2011/59 Esas sayılı dosyasında devam eden iflasın ertelenmesi davasında verilen ara kararı gereğince şirket hakkında tedbir uygulanamayacağını, davanın niteliği gereği dava sonunda şirketin iflasına karar verilmesi halinde hakkında açılan tüm dava ve icra takiplerinin düşeceğini, Mersin 1.Asliye Ticaret Mahkemesinin 2011/59 esas sayılı dosyasının sonucunun beklenmesi gerektiğini savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

Mahkemece, davacının üst işveren'in Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu alt işverenin Özyol Şirketi olduğu davacı tarafın alt işveren şirketin kapanması sebebiyle iş akdinin işveren tarafından haksız feshedildiğini iddia ettiği, ispat yükü kendisinde olan davalı tarafın feshin haklılığını ispat edemediği, böylece davacının kıdem tazminatı, ihbar tazminatına hak kazandığı, ispat yükü kendisinde olan davalı tarafın davacının 2010 yılı 2,3,4 ve 5.aylar ücretinin ödendiğini ispatlayamadığı, davacının tanık beyanları ile fazla çalışma, ulusal bayram genel tatillerde çalışma olgusunu ispatladığı, yapılacak hesaplardan çalışmadığı varsayılan günler için hakkaniyet indirimi yapılması gerektiği, alacak miktarları yargılama aşamasında likit hale geldiğinden icra inkar tazminatına hükmedilmemesi gerektiği gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne, davalı Özyol Ltd.Şti.nin Mersin 1.İcra müdürlüğünün 2010/11986 takip sayılı dosyasında yaptığı itirazın kısmen iptaline, birleşen dosyada davalı Kredi ve Yurtlar Kurumunun Mersin 1.İcra müdürlüğünün 2011/9749 takip sayılı dosyasında yaptığı itirazın kısmen iptaline, davacının davada ve birleşen davada icra inkar tazminatı talebinin asıl alacağın likit olmaması sebebiyle reddine karar verilmiştir.

İflasın açılması, maddi hukuka ilişkin ilişkileri ve hükümleri cebri şekilde etkilediği gibi medeni usul ve icra hukuku kuralları üzerinde de etki meydana getirir. Bu etkilerden biri de görev kurallarında meydana gelen değişikliklerdir. Görev kurallarındaki değişikliği dava açıldıktan sonra işverenin iflas etmesi hali ve iflas kararı verdikten sonra işçinin işverene dava açması hali bakımından ayrı ayrı incelemek gerekir.

İflasın açılması ile müflisin taraf olduğu hukuk davalarının ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonrasına kadar duracağı genel kural ise de, yine bu hükmün müstacel haller, tazminatsız ceza davaları, şeref ve haysiyete tecavüzden ve cismani zararlardan doğan tazminat davaları ile evlenme, ahvali şahsiye veya nafaka davalarının uygulanamayacağı kabul edilmiştir. 2004 sayılı Kanun'un 194. maddesinde ayrı tutulan "Müstacel haller" den maksat, acele görülmesi gereken ve durduğu takdirde verilecek hükmün faydasız kalacağı gerçeğidir. Bu davalarda hakim takdir hakkını kullanarak müstaceliyet kararı vermek suretiyle yargılamaya devam eder. İşçinin alacaklı olduğu iş hukukuna ilişkin bir dava, işçinin sosyal durumu itibarıyla 2004 sayılı Kanun'un 194. maddenin gayesine uygun görülerek acele işlerden sayılmalı ve ikinci alacaklılar toplantısı beklenmeksizin yargılamaya devam edilmelidir. Bunun yanında kanunun lafzına göre davacıların müflise karşı davaya devam edeceği izlenimi hasıl olmakta ise de masaya dahil mal ve haklar bakımından müflisin yetkisiz kalması keyfiyeti, kendisinin, müstacel de olsa bu davalara taraf olmaya devam etmesine manidir. Bu durum karşısında birinci alacaklılar toplantısı yapılmış ve iflas idaresi teşekkül etmişse, müstacel davalar ikinci alacaklılar toplantısı beklenmeden iflas idaresine karşı; birinci alacaklılar toplantısı henüz yapılmamış ve işin müstaceliyeti icabı iflas idaresinin seçimini dahi beklemeye durum müsait değilse, bu takdirde iflas idaresi müflisin yerini alarak davaya iflasın açılmasından önce davanın görüldüğü iş mahkemesinde devam olunur. Böylece işçinin alacağının tahsili amacıyla iş mahkemesinde açılan davadan sonra işverenin iflasına karar verilmesi mahkemenin görevini etkilemez ise de, işveren müflisin yerine geçecek olanı etkiler.

İflas kararı verildikten sonra işçi işçilik haklarından doğan alacağının dayanağını ve miktarını iflas idaresine bildirir. Alacaklıların alacaklarını kaydettirmeleri için 2004 sayılı Kanun'un 219/2. maddesinde

öngörülen bir aylık sürenin bitiminden sonra, iflas idaresi alacakların doğru olup olmadığını incelemeye başlar. Maddi yönden inceleme sonucu kabul edilen her alacak tespit edilen sıraya göre sıra cetveline kaydedilir. Kabul edilmeyen alacaklar da red sebepleri ile birlikte sıra cetvelinde gösterilir. İflas idaresi 2004 sayılı Kanun'un 232. maddesinde öngörülen sürede düzenlediği sıra cetvelini iflas idaresine verir ve alacaklıları aynı Kanun'un 166/2. maddesindeki usule göre ilan yoluyla haberdar eder. Ayrıca iflas masasına müracaat sırasında tebligatı gösterir adres ve tebligat masrafları için avans yatırımlara sıra cetveli tebliğ edilir. Sıra cetveline itiraz davalarında dava açma süresi, görev ve yetki 2004 sayılı Kanun'un 235. maddesinde düzenlenmiştir. Bu hükme göre dava açma süresinin ilandan itibaren başlayacağı belirtildikten sonra, ayrıca 2004 sayılı Kanun'un 223/3. maddesi hükmünün saklı olduğu belirtilmiştir. Saklı tutulan hükme göre, iflas masasına müracaat eden alacaklılar tebligatı kabule elverişli adres gösterir, yazı ve tebligat masrafları için avans yatırmışlarsa sıra cetveline itiraz davası açma süresi bu alacaklılar hakkında sıra cetvelinin kendilerine tebliğinden itibaren başlar. Davanın onbeş gün içinde açılması gerekmektedir. Bu süre hak düşürücü süre olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınır. 2004 sayılı Kanun'un 235/1. maddesine göre sıra cetveline itiraz davası iflas kararı veren ticaret mahkemesinin bulunduğu yerdeki herhangi bir ticaret mahkemesinde açılabilir. Görevin belirlenmesinde dava değerinin önemi olmadığı gibi, buradaki mahkemenin yetkisi de kamu düzenine ilişkindir.

Bu durum karşısında iş mahkemesinde görülmekte olan, işçi alacaklarına yönelik dava sırasında, işverenin iflası halinde dahi, 2004 sayılı Kanun'un 194. maddesi uyarınca, davaya iş mahkemesinde devam edileceği, işverenin işçi alacaklarına ilişkin dava açılmadan önce iflası halinde ise yukarıda belirtilen şekilde hareket ile alacağın iflas masasına kaydedilmemesi halinde, asliye ticaret mahkemesinde kayıt kabul davası olarak açılması gerekir.

Somut olayda davalı şirkete karşı icra takibi 29.11.2010 tarihinde yapılmış olup, davalı şirket tarafından 12.3.2010 tarihinde saat:14.00 itibarıyla iflasın açılmasına karar verildiği gerekçesiyle takibin durdurulması talep edilmiş, icra memurluğunca 06.12.2010 tarihinde İİK.nun 193. Maddesi gereğince takibin durdurulmasına karar verilmesi üzerine 8.3.2011 tarihinde bu dava açılmıştır. Dosyadaki belgelerden Mersin 1. Asliye Ticaret Mahkemesince 12.03.2010 tarihli karar ile iflasın ertelenmesi talebi reddedilerek şirketin iflasına karar verildiği, verilen kararın Yargıtay 19. Hukuk Dairesinin 23.12.2010 tarihli kararı ile bozulduğu, anılan mahkemece bozma kararına uyulup bozma kararı doğrultusunda işlem yapıldıktan sonra 14.2.2012 tarihli karar ile şirketin iflasına karar verildiği, kararın 23 HD tarafından 28.12.2012 tarihinde onandığı anlaşılmaktadır.

İİK. 223 ve devamı maddeleri uyarınca, masanın idare ve tasfiyesi için gerekli bütün işlemlerde masayı iflas idaresi temsil eder. Şüphesiz müflise karşı açılmış davaları takip etmek de bu işlemlerdendir. Ancak, mahkemece, iflas dosyasından iflas idaresinin kimlerden oluştuğu süresinde sorulmamış ve iflas idare memurlarına usulüne uygun tebligat yapılmamış, iflas idaresi davadan haberdar edilmemiştir. İflas idaresinin davaya dahil edilmemesinin sonucu olarak davaya cevap verilememiş ve delil bildirilememiştir.

Mahkemece, yapılacak iş; iflasın açılıp açılmadığı, açılmış ise ikinci alacaklılar toplantısının yapıldı yapılmadığını araştırmak, iflas idare memurlarına dava dilekçesini duruşma gün ve saatini tebliğ etmek ve delillerini bildirmeleri için süre vererek taraf teşkilini sağlamak, davalı şirketin iflasına ilişkin dosyanın suretini getirtmek, dava konusu alacakların sıraya kaydedilip edilmediğini araştırmak, eğer itiraz olunmayan sırasına kaydedilmişse davanın konusuz kaldığına karar vermek, aksi taktirde davayı esastan sonuçlandırarak alacağın varlığının tespiti halinde, tahsil şeklinde değil; mükerrer tahsilata yol açılmamak üzere alacakların masaya kaydına şeklinde hüküm oluşturmaktır. Mahkemece hatalı değerlendirme ve eksik inceleme sonucun yazılı şekilde karar verilmiş olması bozma nedenidir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı nedenle **BOZULMASINA**, bozma nedenine göre davalıların diğer temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına, peşin alınan temyiz harcının istek halinde davalılara iadesine, 12.05.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.